MmV@eduskunta.fi

ASIA: Asia: HE 260/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen myönnettävistä avustuksista

Raviurheilun ja hevoskasvatuksen valtakunnallisena keskusjärjestönä toimiva Suomen Hippos kiittää mahdollisuudesta tulla kuultavaksi liittyen lakiluonnokseen hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen myönnettävistä avustuksista.

YLEISTÄ

Taustaksi haluamme todeta, että rahapelaamisen toimintakenttä koki suuren muutoksen vuodesta 2017 alkaen, jolloin kokonaan valtion omistama vedonlyöntiyhtiö sai ainoana toimijana luvan harjoittaa vedonlyöntiä Suomessa. Tämä uusi yhtiö otti haltuunsa myös raviurheiluun liittyvän vedonlyönnin ja muutti samalla hevosalan tulorakenteen. Mahdollisuus ravitalouden markkinaehtoiseen toimintaan poistui, kun oikeus toimeenpanna rahapelejä poistettiin – peliyhtiöiden yhdistämisen sijaan ei hevosalalle vaihtoehtoja tarjottu. Peliyhtiöiden yhdistäminen on johtanut tilanteeseen, jossa hevosala ei ilman valtiontukea kykenisi tekemään tarvittavia investointeja tai edes kattamaan toimintakustannuksiaan.

Peliyhtiöiden yhdistyessä vuoden 2017 alussa astui voimaan arpajaislain muutokset, jonka 17 §:ään otettiin säännös Veikkaus Oy:n tuoton käyttötarkoituksista, jonka mukaan 4 % tuotoista käytetään hevosurheilun ja hevoskasvatuksen edistämiseen. Tämä päätös pohjautuu 14.8.2015 allekirjoitettuun yhteisymmärryspöytäkirjaan rahapeliyhteisöjen rahapelitoimintojen yhdistämisestä. Yhteisymmärryspöytäkirjalla myös varmistettiin se, että alalla säilyy vahva vaikuttamisen mahdollisuus alan kokonaisuuden kehittämiseen, johon oleellisena osana kuuluvat valtionavustusten kohdentaminen alan kehitystä tukevasti.

Korostamme sitä, että hevoskasvatus ja hevosurheilu ovat toimintaa, jota tulee alan erityisluonteen takia kyetä suunnittelemaan pitkällä aikajänteellä. Merkittävä kustannusten nousu erityisesti energiatilanteen osalta näkyy jo tällä hetkellä alan investointivalmiuksissa ja vaikuttaa merkittävästi alan tulevaisuuteen. Nyt tehtävät lakimuutokset eivät saa tuoda merkittäviä epävarmuuksia tulevaisuuden rahoitukseen. Rahoituksen taso ja siihen kuuluvat yleisen kustannustason nousun vaikutukset on pystyttävä valtion päätöksillä turvaamaan pitkälle tuleville vuosille.

Hevostalous on merkittävä, monipuolinen elinkeino. Myös hevospelaaminen tulouttaa totopelien pelikatteen kautta valtiolle merkittävän osuuden vuosittain. Tällä hetkellä alalle on tuloutettu vuositasolla maa- ja metsätalousministeriön kautta noin 40 me, joka budjetoidaan ravikilpailuiden palkintoihin, raviratojen toimintaan ja niiden investointeihin, raviurheilun keskusjärjestölle, hevosjalostusliitoille sekä lääkeainevalvontaan. Suomen Hippos on tehnyt arpajaislain mukaisesti esityksen rahoituksen kohdentumisesta ja samalla arvion eri tukimuotojen vaikuttavuudesta. Rahoitus kohdentuu laajasti koko elinkeinoon vaikuttaen niin aluetalouteen kuin yritystoimintaan.
Jo pelkästään ravihevosen valmennuksesta, ruokinnasta ja erilaisten palveluiden ostoista muodostuu lähes 200 miljoonan euron liikevaihto, josta kertyy valtiolle 30–40 miljoonaa euroa arvonlisäverotuottoja. Hevosala tarjoaa työtä noin 15 000 ihmiselle koko- ja osa-aikaisesti, mikä on

samaa kokoluokkaa Lapin matkailun kanssa. Työllisyysvaikutukset ylettyvät myös alueelle, joilla työllistyminen on muutoin haastavaa.

Nyt valmistelussa olevien arpaislakiin liittyvien muutosten tulee tavoitteidensa mukaisesti turvata raviurheilun ja hevoskasvatuksen kehittämiseen pitkäjänteinen, ennustettava ja vakaa rahoitus tulevaisuudessa. Rahoitusmallin tulee olla myös saajilleen kannustava.

KESKEISET HUOMIOTA HERÄTTÄVÄT ASIAT LAKILUONNOKSESTA

2 § Rahoitus

Arpajaislaissa (17 c §:n 2 momentti) on ollut kirjaus siitä, että Suomen Hippos ry:llä on oikeus antaa maa- ja metsätalousministeriölle ehdotus vuosittaisesta jakosuunnitelmasta. ”Raviurheilun ja hevoskasvatuksen keskusjärjestö tekee maa- ja metsätalousministeriölle esityksen 1 momentissa tarkoitetusta osuudesta myönnettävien avustusten vuosittaisesta jakosuunnitelmasta eri avustuksensaajille ja käyttötarkoituksiin.”

Pidämme erittäin tärkeänä, että hevosalan asiantuntemusta kuullaan jatkossakin vahvasti alan tuotonjaon käsittelyssä. Selkeintä olisi, jos keskusjärjestön rooli tuotonjaon esityksen tekijänä säilyisi edelleen lakitasolla. Merkittävää on, että lakiin on kirjattu osoitetun määrärahan kohdentaminen vähintään 95 % osuudella raviurheilun ja hevoskasvatuksen keskusjärjestölle sekä tämän jäsenyhteisöille.

Perusteluna ehdotettuun lisäykseen toteamme, että toimialan kehittäminen edellyttää laajaa tietoperustaa ja toimialan syvällistä ymmärrystä. Suomen Hippos on arpajaislain mukaisesti toimittanut ministeriölle esityksen vuosittaisesta jakosuunnitelmasta kohdentuen keskusjärjestölle sekä jäsenjärjestöille, pääsiassa raviradoille. Esitys on perustunut alan kokonaisuuden tarpeisiin, kehittämiseen ja elinvoiman varmistamiseen. Esityksessä on arvioitu myös eri tukikokonaisuuksien vaikuttavuutta ja näiden osalta on toteutettu myös seurantaa. Näkemyksemme mukaan on erittäin tärkeää, että alan valtionavustusten kohdentamisessa arvioidaan alan kokonaisuutta ja hyödynnetään parasta asiantuntemusta.
Valtion, Suomen Hippoksen ja ravipeliyhtiö Fintoton edustajien 14.8.2015 allekirjoittamassa rahapeliyhteisöjen rahapelitoimintojen yhdistämistä käsittelevän yhteisymmärryspöytäkirjassa on sovittu, että alalle kohdennettavien tuottojen tulee tuloutua Suomen Hippoksen esityksen perusteella. Vaikka rahoituspohja muuttuu 1.1.2024 alkaen valtion yleisiin budjettivaroihin, katsomme, että aiemman yhteisesti tehdyn päätöksen mukaisesti esitysoikeuden tulee säilyä raviurheilun ja hevoskasvatuksen keskusjärjestöllä. Esitysoikeuden poistuminen muuttaa päätöksenteossa huomattavasti yhdistysautonomian toteutumista.

Suomen Hippoksen kautta on myös vastattu jäsenyhteisöjen tukineuvonnasta sekä hakemusten koordinoinnista, jotka ovat laajoja kokonaisuuksia. Tämä käsittää 19 keskus- ja maakuntarataa, 23 kesärataa sekä 15 hevosjalostusliittoa.

3 § Avustettava toiminta

Esitimme lakiluonnokseen kirjausta siitä, että avustuksen saajien rahoituksen kokonaistasossa huomioidaan yleinen kustannustason kehitys.

Perusteluna ehdotettuun lisäykseen toteamme, että rahoituksen riittävän kokonaistason turvaaminen on tärkeää muun muassa alan pitkäjänteisen kehittämisen, investointimahdollisuuksien ja yleisesti avustettavan toiminnan tavoitteiden saavuttamisen kannalta. Valtiosihteeri Henrik Haapajärven johtaman työryhmän 8.2.2022 julkaisemassa yhteisymmärrysmuistiossa on todettu, että rahoitusmalliuudistuksen jatkovalmistelussa sisällytetään ministeriöiden sektoreiden puitelainsäädäntöihin kirjaus, jonka mukaan yleishyödyllisten yhteisöjen rahoituksen kokonaistasossa huomioidaan yleinen kustannustason kehitys. Nykyinen yhteiskunnallinen tilanne sekä kansallisesti että kansainvälisesti on merkittävästi vaikuttanut kustannustasoon ja toisaalta inflaatio on edelleen vaikuttanut alan kokonaisrahoituksen mitoitukseen. Rahoitukseen liittyvä valtiontukipäätös, jossa määritellään raamit tuettavalle toiminnalle, antaa raamin myös rahoituksen suuruudelle. Huomioitavaa kuitenkin on, että inflaatiosta johtuen määritellyn kokonaisrahoituksen arvo on huomattavasti erilainen kuin järjestelmän aloittaessa vuonna 2017.

Espoossa 29. päivänä marraskuuta 2022

Kunnioittavasti

Minna Mäenpää
toimitusjohtaja

Suomen Hippos ry
minna.maenpaa@hippos.fi
p. 040 511 2067